

Sveikiname visus mielus Brolius ir Seses Lietuvius VASARIO 16 SVENTE- JE ir kvieciame dalyvauti jos minėjime Vasario 23 d. VILA ZELINOJE.

MINĖJIMO PROGRAMA:

15 val. Šv. Mišios Vila Zelinos Bažnyčioje. Mišias aukos t. Jonas Bružikas, S. J.

Pamokslą sakys kun. Juozas Šeškevičius.

Tuoju po pamaldų iškilmingas posėdis Seselių Pranciškiečių gimnazijos salėje.

Atidymo žodis — Liet. B-nės Valdybos Pirmininkas Juozas Tijunėlis.

Pagrindinis kalbėtojas — Aleksandras Vinkšnaitis.

Meninėje dalyje bus «Aušros» choro dainos ir pasitvartata Naumiestišio trijų veiksmų drama «Baisusis Birželis». Režisuoja Vincas Tubelis.

Minėjamą organizuoja Brazilijos Lietuvių Bendruomenė.

Tautos Balsas iš Anapus

Neseniai «FLTA» pasiekė patikimai autentiškas kreipimasis iš pavergtos Lietuvos pasauliečių nekontroliuotu būdu perduotas. Tai Tautos balsas iš anapus gelžinės uždangos, besikreipias trimis raginimais į laisvėje gyvenančius tautiečius:

Tikėkite ir jūs taip, kaip mes tėvynėje tikime, kad Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma!

— Vyresniajai kartai nykstant, ruoškite jaunimą, kad būtų lietuviškas, kad suprastų Lietuvos reikalus ir juos gintų Laisvajame Pasulyje.

Darykite, ką galite, padėti mums mūsų sunkioje kovoje prieš okupantą!

Žinoma, šie žodžiai įspūdingi ne savo naujumu, bet anapus gyvenančios lietuvių tautos dalies tikėjimu ir ryžtu atsakyti Lietuvos nepriklausomybę bei pasitikinti, nuoširdžiu prašymu laisvųjų lietuvių padėti jai.

—O—

RAŠO SAVO LAIŠKE LIETUVOS MOKSLEIVIS:

— Aš esu penkiolikos metų. Mūsų šeima yra katalikiška... Daugelis mano draugų yra taip pat katalikai kaip ir aš, bet apie Dievą ir Bažnyčią tegalime tik patylomis kalbėti; nekaltant jau apie bažnyčių lankymą, nes jei sužinotų, išvytų iš mokyklos.

— Mūsų namuose visada yra parengti du pakietai su reikalingiausiais dalykais: vienas motinai ir kitas tėveliui, jei staiga jie būtų areštuoti. Visiems mums yra griežtai uždrausta mokytis katekizmo, ir jo negali mokytis nei kunigai, kurių jau nedaug beliko. Už kiekvieną neatsargų žodį jie čia gali patekti į kalėjimą.

— Iš tėvelio pasakojimų atrodo, kad kituose kraštuose katalikai gali laisvai susirinkti ir už bažnyčios kada nori. Pas mus gi katalikai neturi tam teisės ir yra baudžiami kaip nusikaltėliai. Todėl tėvelis ir sako: «Dabar Lietuvoje būti krikščionimi — reiškia būti kankiniu». Mūsų senelis ir ir mirė kankiniu, kaip dešimtys tūkstančių kitų lietuvių... Jei Viešpats to norės, ir aš būsiu kankiniu, Jo šventai malonei padedant...

— Man patinka keturiolikos metų ŽVIRZDINAS, rusų užduotas Telšiuose po žiaurių kankinimų, reikalaujant išsladėti tikėjimo ir tėvynės. Jis ir mirdamas šaukė: «Dabar aš žinau, kodėl jūsų vėliava raudona; nes ji yra mūsų krauju nudažyta»...

—O—

KLAUSIMAS MUMS: — PASIRYŽTI AR PASIDUOTI?!

Prof. dr. J. ERETAS, šveicaras, bet pamilęs Lietuvą, dalyvavęs Lietuvos nepriklausomybės kovose, sukūręs lietuvišką šeimą ir profesoriavęs Kaune, 1964 m. lankydamasis JAV-se statė lietuviams išėjimams šį klausimą.

— Atskridau su jumis pasidalinti vienu degančiu klausimu: pasiryžti ar pasiduoti? — Emigracija rodo savo mistišką veidą. Ji yra užduotinio pobūdžio. Juk istorija nėra beprasmiskas riedėjimas į nežinią, bet istorijos kelias yra paties Dievo rikiuojamas kelias. Tačiau ir išganingiausias kelias turi savo vingių.

— Perdėm klaidingas manymas, kad egzilė, emigracija yra nuolatinio įsikūrimo laikotarpis. Nesiekim miešėioniško patogumo. Kas apie pinigus vien ima galvoti, greit ims piniams gyventi.

— Dabar mūsų istorinė valanda — pasiryžti ar pasiduoti?! Juk tremtis, emigracija — tik kitas vardas Tėvynės. Tremtis yra savęs apreiškimas svetimame pasaulyje dėl savo tėvynės pasaulio!

—O—

ATSAKYMAS IŠEIVIŲ LIETUVIŲ ATSTOVŲ

Į tą Tautos balsą, nukankintų lietuvių kraują bei mūsų šviesių vadovų šauksmą, iš naujo visų vardu duoda atsakymą naujų ir senųjų išėivių lietuvių atstovai, susirinkę 1968 m. gale į III Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą New Yorke:

1918 m. Vasario 16 d. Vilniuje paskelbtas LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMAS yra visos lietuvių tautos valios išraiška. Todėl neatšaukiamas aktas, kuris įpareigoja kiekvieną lietuvių siekti gimtojo krašto laisvės.

— Todėl Seimas sveikia savo brolius ir seseris pavergtoje tėvynėje, reiškia pasigėrėjimą jų pastangomis priešintis okupantui ir ginti Lietuvos reikalus ir pažada ištikimybę tiems idealams, už kuriuos Lietuvos istorijoje kovojo kiekvienas taurus lietuvis.

— Šitoje dvasioje Seimas ragina visus laisvėje gyvenančius lietuvius jiems prieinamomis ir gyvenamajam momentui pritaikytomis priemonėmis remti pavergtojo krašto kovą už laisvę,

— palaikant su tauta ryšius, kurie ugdytų bei stiprintų jų tautinius, religinius bei laisvės idealus, keltų jos pasipriešinimą svetimiesiems, remtų savitos kultūros vystymąsi ir palaikytų solidarumo saitą tarp krašto ir užsienio lietuvių.

— Seimas įpareigoja Lietuvių Bendruomenės organus draug su vyriausiu Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu (VLIKU) ir toliau aktyviai dalyvauti Lietuvos laisvinimo veikloje, ypač

a) išnaudoti vietos aplinkybes bei galimybes Lietuvos laisvės bylai;

b) verbuoti įtakingus (bei šiaip) kitataučius Lietuvos laisvės darbui;

c) informuoti svetimomis kalbomis kitataučius leidiniais, per spaudą, radiją ir televiziją;

d) įjungti jaunuosius lietuvius mokelininkus ir kitus į Lietuvos vadavimo veiklą;

e) įtaigoti parlamentų rinkimus (ir jų sesijas) Lietuvos reikalui kelti.

— Seimas kelia lietuviško svietimo momentų aktualumą ir įpareigoja... toliau rūpintis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso nutarimų įgyvendinimu, ieškant naujų būdų daugiau jaunimo įtraukti į visus Bendruomenės darbus, skatinant jaunimo sekcijų veiklą, steigiant jaunimo židinius, remiant jaunimo organizacijas, spaudą bei stovyklas.

PLACIAJAME PASAULYJE

Neseniai BATUN (Baltic Appeal to the United Nations) atstovai Rev. N. Trepša, jos pirmininkas dr. R. Paegle ir Ol. Arens aplankė G. Ignatieff. Kanados ambasadorių prie Jungtinių Tautų. Su juo

kalbėjosi apie 45 minutes dėl Baltijos kraštų — Lietuvos, Latvijos ir Estijos bylos iškelimą Jungt. Tautų posėdžiuose. Taip pat į laiškus valstybių prezidentams su prašymu remti Baltijos valstybių reikalą

Jungt. Tautose ganami įdomūs atsakymai. Iš tolimos ZAMBIOJOS Afrikos žemyne, kurio kraštai yra dažniausiai prieškomunistinės krypties, gautas toks atsakymas:

— Zambija neremia nei vienos valstybės kišimosi į kitos reikalus. Dėl to ji Baltijos valstybėms linki geriausios sėkmės jų kovoje dėl nepriklausomybės... Jo Ekscencija dr. Karunda ir Zambijos žmonės linki ko geriausio pasisekimo Baltijos tautų pastangos išsilaisvinti».

Iš pradžių lyg ir abejingiau atsakė, FILIPINAI vėliau pabrėžtinai nurodė: «Filipinų Vyriausybė reiškia savo simpatiją Baltijos valstybėms ir remia jų prašymą, jei toks bus iškeltas Jungt. Tautose». Be kita ko, anksčiau Filipinuose yra lankęsis dr. Vaitūnas, VLIKO pirmininkas.

Taigi, ir tolimose Afriko ir Azijos valstybėse lietuviai su randa draugų savo tėvynei Lietuvai.

BENDROSIOS EUROPOS

RINKOS kraštai stiprėja. Mat, jos ekzekutyvinė komisija parengė planą, kaip jos nariai valstybės turėtų automatiškai padėti, jei kuri viena jų patektų į finansinius sunkumus. Pirma trumpalaikė paskolom ir techniniais patarimais, o vėliau — jei būtų reikalingas — ir vidutinio ilgumo paskolom. Atrodo, visos priims šį planą.

PRANCŪZIJA APLEIDO EUROPOS UNIJA

Ši jungė be Bendrosios Europos Rinkos kraštų (Olandija, Belgija, Vokietija, Luxemburgas, Italija) dar ir Angliją. Tai buvo Anglijos oficialiai juridinis ryšys su Europa. Prancūzija, prisibijodama stipresnės Anglijos įtakos Europoje ir Bendroje Europos Rinkoje, išstojo iš jos. Pasinaudojo tam proga, kadangi įvyksias Unijos valstybių pasitarimas Londone buvo sušauktas ne vienbalsiai, be jos pritarimo.

VILNYS IŠ NIXONO VIZITŲ EUROPOJE.

Iš to vizito prancūzai tikisi atnaujinti ir pagerinti savo santykius su JAV. O tie santykiai jau kuris laikas buvo gana blogi. Vokietija laukia jo, kaip didelės moralinės paramos Berlyno blokados eigoje. Pačios JAV tikisi sustiprinti savo ryšius su Europos Vyriausybėmis ir padidinti tų valstybių pasitikėjimą JAV-bių karine ir ūkine jėga.



VOKIETIJA

NAUJA LB TARYBA

Lietuvių Vakarų Vokietijoje yra virš 6.000, įskaitant ir repatriantus. Lietuvių bendruomenė turi 30 apylinkių, Vasario 16 Gimnazijoje mokinių apie 100. 1967 metais Krašto Valdyba, drauge su gimnazija, turėjo 508.654 DM. pajamų ir apie tiek pat išlaidų. Apie pusę tų pinigų gauta iš Vokietijos valdžios įstaigų gimnazijos rėmimui.

Lapkričio 23 buvo išrinkta naujoji Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Taryba. Rinkimuose kandidatavo 28 asmenys, dalyvavo 753 pilnatiesiai nariai, iš jų 177 korespondenciniu būdu. Kandidatų amžius 25-71 metai.

KAPELIONŲ IR PARAPIJŲ TARYBŲ atstovų suvažiavimas įvykęs praeitų metų vidury Romuvoje, prie Vasario 16 Gimnazijos, buvo gana gausus. Dalyvavo 10 kapelionų ir 40 pasauliečių.

Po Sielovados direktoriaus kun. dr. J. Avižos paskaitos, priimta parapijų tarybų veiklos gairės ir statutas. Išrinktas ir vyriausias katalikų organas — Taryba iš 7 asmenų. Jai įeina ir Ateitininkų studentų ir sendraugių atsto-

vai ir ex officio sielovados direktorius. Taryba išsirinko dėl geresnio veikimo savo Valdybą ir Komisiją Bendruomenės reikalams.

70 METŲ AMŽIAUS SU-LAUKĖ muzikas M. Budriūnas, praeitų metų rugsėjo 22 dieną. Jis yra gimęs 1898 metais Pabiržėje. 1924—28 metais mokėsi Klaipėdos muzikos mokykloje, o vėliau buvo tos mokyklos reikalų vedėju, simfoninio orkestro smuikininku, muzikos mokytoju gimnazijoje. Rašė ir spaudoje. Yra sukūręs visą eilę dainų ir kitokių muzikos kūrinių. Puikiai vadovavo įvairiems chorams.

KANADA

LIETUVIŲ SKYRIUS
FEDERALINIAME MUZIE-
JUJE OTTAWOJE

Kanados sostinėje Taip muzikė D. Pašilytė—Rautiš rinko tautodailės ir tautosakos eksponatus, muz. D. Škrinkaitė—Viskontienė su ansambliu įgravavo dainas bei sutartinės muziejui, dailininkai A.A. Tamošaičiai ir M. F. Yokubynienė suprojektavo, išaušė ir pasifuvo liet. tautinius rū-

bus, kurie praeitų metų gale buvo įteikti muziejui, ir lietuviškas jaunimas, kuris visur prisidėjo. Taip lietuvių skyrius gavo pradžia.

TAUTINIŲ MAŽUMŲ
KONFERENCIJOJE

Toronto mieste gruodžio viduryje dalyvavo ir trys lietuvių atstovai Šios konferencijos nuarimais buvo perteikti federalinių ir provincijų vyriausybės bendram posėdžiui, kuris svarstė Kanados konstitucijos pakeitimo klausimus, kiek tai liečia tautinių mažumų (tai yra, kitataučių ateivių) kultūrinės teisės bei jų vaidmenį.

SUDARYTOS KOMISIJOS

Prie Kanados Krašto Lietuvių Bendruomenės Valdybos sudarytos Kultūros Komisija (ypač suruošimui skudučių ir kanklių vadovų, tautinių šokių instruktorių kursų) bei Šalpos Fondo Komitetas.

AUSTRALIJA

NEDIDELĖ VEIKLI CAN-BERROS LIET. KOLONIJA lapkričio gale paminėjo savo gyvavimo 8 metų sukaktį. Būdamą nedidelė (apie 200 asmenų) yra veikli ir ryžtinga lietuvių kolonija. Canberros lietuviai pirmieji užsimejo ir įsigijo savo namus — klubą. Klubas pasidarė lietuvių gyvenimo centru, remia kitas lietuvių draugijas, išlaiko savaitgalio mokyklą, moko mokytojams algą, turi pilnai apmokamų tarnautojų. Kolonijos skaudus slogutis — tai

mišrių šeimų kūrimasis.

Tas slogutis, turbūt, liečia bendrai visas lietuvių kolonijas.

IŠLEIDO DU VAIDINIMUS tinkamus scenai. Tai A. Sanu dargienės jaunimo teatrui skirti «Buvo broliai devyni» ir «Sigutė». Išleido Australijos Lietuvių Bendruomenės Kultūros Taryba.

J.A.V.—

FILADELFIJOS «BENDRUO-
MENĖS BALSUI» 15 METŲ

Tai vienintelė Lietuvių Bendruomenės Apylinkės valdybos globoje veikianti Filadelfijoje (netoli New Yorko) radijo programa. Lapkričio pradžioje ji atšventė savo gyvavimo 15 metų sukaktį. Per tuos 15 metų reikėjo surinkti 56.000 dolerių jos išlaikymui. Jau nuo 1961 metų buvo pereita į valandinę programą savaitė. Minėjimas turėjo ir meninę programą.

SKAUTŲ VEIKLA

Skautai čia pradėjo gyvai reikštis kai iš kitur atvyko apsigyventi skautininkai Gediminas Skurdėnas su žmona Danute. Jie jau buvo pasižymėję skautai ir Lietuvoje. Jie ir suorganizavo Filadelfijoje gražų skautų būrį.

Jie lapkričio mėnesį, vyresniųjų padedami, buvo suruošę dailininko grafiko Vaclovo Rato iš Australijos kūrinių parodą (jū buvo nupirk-

ta 20).

Jų «Ramovė» suruošė lapkričio gale Lietuvos Kariuomenės 50 metų atsikūrimo su kakties minėjimą šv. Andriejaus parapijos salėje. Iškilmingame minėjime buvo pagerbti už Lietuvos laisvę kovojusieji Vyčio Kryžiaus kavalieriai, savanoriai kūrėjai ir lietuviškos mokyklos mokytojai. Meniškoje dalyje buvo solisčių dainų ir patriotinių eilėraščių.

Skautai suruošė ir bendrą Kūčių vakarienę toje pačioje salėje.

RELIGINIS LIETUVIŲ
CENTRAS

Čikagoje praeito spalio mėnesio gale įvyko Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos 39-tasis suvažiavimas. Jame dalyvavo ir trys Kanados lietuvių katalikų atstovai.

Tame suvažiavime buvo iš pagrindų išdiskutuotas ir pagaliau įkurtas Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacinis Komitetas. Jį įeina įvairių lietuvių katalikų draugijų atstovai ir bus kviečiami iš įvairių valstybių katalikų atstovai. Komiteto pirmininku išrinktas K. Kleiva (buvęs Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos pirmininkas), o sekretoriumi kunigas marijonas Pranas Garšva (vienas iš dienraščio «Draugas» redaktorių). Komitetas suorganizuos Pasaulio Lietuvių Katalikų Tarybą, kurion įeis visų kraštų atstovai, pasauliečiai ir dvasiškiai, kuri rūpinsis būti visų lietuvių katalikų jungianti viršūnė, skatinąs, padedąs centras.

Kontra - Zvalgyba Lietuvoje

JONO BUDRIO ATSIMINIMAI

(tęsinys)

VĖJAI NUO VARŠUVOS
IR MASKVOS

1921 metų vasarai įpusėjus, galėjome sau tarti: komunistinį pagrindį ir jo ryšius su Sovietų atstovybe turime savo kontrolėje. Esame pusėtinai gerai painformuojami ir jokių valstybei pavojingų netikėtumų nelaukiame.

PODPORUČNIK IR CO.

Į vieną alinę Šančiuose užeidavo ir vienas kitas kareivėlis. Nuolatinis svečias vakarais buvo 25—26 metų vyrukas—civilikas. Jis mėgdavo kareivius, užkalbiadavo juos ir vaišindavo. Susipažinęs su pulko raštininku, jis iš karto atkreipė visą dėmesį į jį. Pradėjo klausinėti, iš kur kilęs, kas tėvai, kiek kitų šeimos narių. Raštininko pavardė buvo sulenkinta, jis kalbėjo ir lenkiškai — «tuteišių» kalba. Kilęs iš Kėdainių apskrities. Čia jau civi-

likas Juzef ypatingai suminkštėjo,

— Ko mes čia alinėje sėdimė, einame pas mane, esu nevedęs, bet turiu seserį.

Pasiėmė alaus ir nusivedė. Sesuo buvo nešpėtna, jaunesnė, butas jaukus, švarus. Raštininkas—kareivėlis pasijuto visai gerai, o sesuo greit atnešė dešros ir kitokių gėrybių. Kareivėlis, prisitaikydamas prie šeiminių, o ypač norėdamas užimponuoti panelei Antolcei, kalbėjo lenkiškai. Ilgai netruko — mūsų trejetas susidraugavo, išgėrė «bruderšaftą» ir perėjo į «Juziek, Antolce ir Janek».

Tokioje padėtyje pritrūko alaus, ir Juziek išbėgo atnešti ką nors stipresnio ir tinkamesnio. Janek (kareivėlis), pasilikęs vienas su Antolce, nesnaudė; drauge teisėmis apkabino Tolcę, karštai pabučiavo. Mergaitė atsilygino tuo pačiu. Sugrįžęs broliis tik džiaugėsi tokia draugyste.

Išsiskiriant šeiminkai kvie-

tė naują draugą lankytis nors kasdieną — nes mes, lenkai, turime gi palaikyti vienas kitą. Tolcė pati jaukė pabučiavo, o Juziek staiga panorėjo ir pajudėti. Bėeinant Janek nedrąsiai pradėjo: esą jam nesmagu bus lankytis, nes tas viskas kaštuoja, o jis tik retkarčiais gaunąs iš tėvų pinigų, ir tai nedaug. Kuo jis atsilygins?

Juziek, jau įkaitęs, prasi-juokė:

— Tai ką tu manai, ar aš iš savo algos galiu tai sau leisti? Ką mums ta maža Litva gali duoti? Nesirūpink. Ir pats turėsi ir būsi aprūpintas.

Ar Juziek buvo tikras, kad po tų Tolcės ir Janeko karštų bučių, Janek jau buvo savas, ar iš džiaugsmo, kad netikėtai kaip tik jam pasitaikė laimė gauti laimikį savam tikslui — ne be to, kad ir gėrimai padėjo — jis, griebė Janeką už peties, išsipasakojė apie kažkokį podporučniką, kuris už kelių dienų bus čia ir kuriam jis Janeką pristatys... Bus pinigai — nereikės iš tėvų laukti!

Draugai išsiskyrė, o karei-

vėlis, išgirdęs netikėtus pasisakymus, kiek išsigando ir prablaivėjo. Blogai miegojo. Ir ryt dieną papasakojo pulko adjutantui, kuris savo ruožtu atraportavo pulko vadui. Vadas prisiminė kontražvalgybos viršininko vizitą jo prašymą nieko nedaryti patiems, bet tuoj susisiekti su juo. Taip ir padarė. Vakare, sutartu laiku, Jonas, tydimas adjutanto, buvo pas mane. Atpasakojė visą įvykį, atsakė į klausimus ir paaiškino:

— Taip, mūsų apylinkėje daug kas namuose kalbasi lenkiškai, bet politika neužsiima. Gal kas ir linkęs į lenkus, bet mūsų šeima save laiko lietuviams.

Klausiau, ar toje apylinkėje kaimynai juos laiko lietuvišiais patriotais. Jei taip, galėtų pakenkti šiam reikalui. Juk tas podporučnikas nebus toks naivus, kaip Juziek. Jis, be abejonės, norės patikrinti per savo ryšininkus. Daviau, kiek tai galima greitosiomis nurodymų, daviau telefono numerį ir prašiau informuoti mane apie kiekvieną susitikimą. Adjutantui nurodžiau, kad

labai svarbu likviduoti visą tinklą, o ne atskirus asmenis. Todėl prašiau tarnyboje tą raštininką traktuoti kaip pirmiau — jokių specialių pasikalbėjimų, kurie atkreiptų kitų dėmesį — viską palikti kontražvalgybai.

Savo įstaigoje pavedžiau lenkų sekcijos vedėjui surinkti ir duoti man visas agentūros žinias, kad ir trupinius, apie lenkų šnipus. Klausiau, ar girdėjo apie kokį karininką, kuris lankosi iš Vilniaus žinių rinkti. Atsakymas mane nustebino:

— Taip, mes jį gaudome jau pusantrų metų, bet visuo-

met pasprunka. Gavau bylą ir žinias apie podporučniką L. (lietuviška pavardė). Jis, kaip pažymėta byloje, buvo «pergudrus». Štai gautos žinios, kad jis tokią dieną ir net valandą bus Kėdainiuose. Kontražvalgybos keli žmonės su komendantūros kareiviais apsupo namą, rado stalą apkrautą valgiais bet podporučnikas su dar ke liais savo agentais prieš valandą, spėjama, paspruko.

(B. D.)

LIETUVA

«NOSSA LITUANIA»
RUA LITUANIA, 67
SÃO PAULO, 13 S.P.
TELEF. 92-2263

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

DIREKTOR RESPONSAVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

REDATOR: JONAS KIDYKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N.Cr. \$ 15,00 visoje P. Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N.Cr. \$ 50 00. GARBĖS Atskiro numer. išleidimas N.Cr. \$ 75 00. Paskiro Nr. Kaina Cr. \$ 30 30. SKELBIMAI: pirmame puslapyje N.Cr. \$ 20,00 paskutiniajame N.Cr. \$ 15,00. viduriniuose puslapiuose N.Cr. 10,00. Ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo auožifūra. Nenaudoti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Mums reikalingi visi lietuviai

MINTYS A. A. JUOZO BAČIŪNO

BUV. ILGAMEČIO PASAULIO LIET. B. NĖS PIRMININKO

— Man, kaip senam tautininkui ar senoviškam tautininkui, net galva svaigsta, kad reikia taip greitai bėgti, kad nors savo paties pavadinimą galėtum prisivyt...

— Šiandie lietuvų visuomenė nebe tokia pat, kaip prieš 100 ar 50 metų (Jis buvo Amerikon emigravęs 1896 m. Red). Tuo aš nenoriu girti tik naujuosius ateivius. Senieji tu rėjo tokių aplinkybių, kur anie geriau ir, sakyčiau, lietuvių bei ištikimiausie reiškesi už vėlesnius dabartinius.

— Jūs, vėlyvesnieji, atnešėte mums nepaprastai didelį turtą — laisvo lietuvių laisvoje savo valstybėje užaugusio žmogaus dvasią ir būdą bei žymiai aukštesnį bendrąjį išsilavinimo lygį...

AR IŠLIKS ATEITYJE?

— Ar visa tai išliks ateityje: tokia spauda, literatūra, dailė, muzika, šokiai, teatras, opera, politinis aktyvumas? Štai klausimas. Dėl jo ateities daug kas baiminasi, ir juodai žiūri...

— Turėjęs p o g o s aplankyti beveik visas kiek stambesnes lietuvių salas Laisvajame Pasaulyje, tebesu įsitikinęs: mes po kojų turime gana tvirtus pagrindus... Dar ilgą laiką, bent Amerikoje, bent didesnėse kolonijose, lietuvių vybė neišnyks!

— Tai priklausys nuo mūsų visu, bet ypatingai vadovų, apsisprendimo ir elgesio normos.

IŠLAIKYTI AR IŠVAIKYTI?

— Mums bendruomenės organizacijoje (ar bet kurioj draugijoje — Red.) reikia nusistatyti: ar ugdyti jos pavunksmėje įvairių pažiūrų šalininkų tolerantišką ir taikingą koegzistenciją, sugyvenimą, — ar padaryti bendruomenę tik vienos kurios pažiūrų sistemos nuosavybe ir įgyvendinti tos vienos partijos bekompromisingą diktatūrą?

— Mums taip pat reikia nusistatyti: ar pajėgesnius lietuvius, kad ir įvairių pažiūrų arba taktikos prisilaikančius stengtis mūsų visuomeniniame darbe išlaikyti, — ar juos vieną po kito išvaikyti vien už tai, kad ką pasakė ar padarė ne visiškai taip, kaip kas nors kitas reikalavo?

IR ELGESYJE SU JAUNUOMENE

— Mes turime daug besimokančios ir šiaip jaunuomenės, kaip, gal būt, niekada tiek neturėjome praeityje. Mes jau turime toli prasikusių asmenybių kultūros, ypač mokslo, technologijos, išradimų srityje. Turime gausėjančių būrį talentingų mokslininkų, kolegijų ir universitetų profesorių, įvairių sričių intelektualų, žinovų. Tai didelė ir didėjanti mūsų jėga, mūsų smegenys, mūsų kultūriniai ir politiniai muskulai. Jų nutrupėjimas ar išvaikymas būtų didelis mums nuostolis. Mums ir Lietuvai reikalingi visi lietuviai.

— Jie jautresni, veiklesni, su jais būna daugiausia ginčų, kai jie dalyvauja lietuviškajame gyvenime. Mes galime juos išlaikyti ar atstumti, priklausomai, kaip elgsimės, kaip mokėsime sugyventi ir įvertinti...

— Vadovavomės ta rodykle (tolerantišku sugyvenimu) ir toliau, už valdybos sienų — eidami į visas mūsų visuomenės šakas, ypačiai eidami į jaunesnius, kad ir kai kada visai nepaklusnius, bet verdančius nuo karštos lietuviškai patriotiškos iniciatyvos.

(Iš jo minčių III PLB Seimo atidaryme ir pareiškimų «Draugo» skaitytojams 1968.XI.4)

RŪPINTOJĖLIAI

JANINA DEGUTYTĖ

Spausdiname šį eilėraščių iš poezijos knygos «PILNATIS», už kurį Janina Degutytė šiemet gavo Lietuvos «respublikinės» literatūros premiją. Ji jau yra parašiusi eilę poezijos knygų, kaip «Ugnies lašai», «Ant žemės delno», «Šiaurės vasaros». Gyvybingumas ir lyrizmas yra esminiai Degutytės kūrybos bruožai. Jos lyrika šilta, gaivi ir paprasta. Joje ji sugeba sulieti į vieną gyvą mintį ir jausmą, iš kančios išvesti į gilų tikėjimą šviesių pradų pergale.

Apsistojo laukuos
Rūpintojėliai.
Kažkas savo širdies
Nepakėlė

Ir sudėjo visą skausmą
Į medį... Į medį...
Ilgesiai sumedėjo
Dievo neradę.

O lydėjo į sukilimus
Kryžiai mediniai.
O lydėjo į sibirius
Dievai mediniai.

Lyg paukščiai sustingę
Kryžiai laukuos.
Medinis dieve,
Ar tave kas paguos?

Kruvinos sienos —
Tavo vardu.
Pelenų kalne
Su mumis ir tu.

Kryžius ant lauko —
Raudos ir žygio tąsa...
Kryžių girios —
Praeitės visa.

Ar Lietuvis Atlaikys Lietuvoje?

FELIKSAS JUCEVIČIUS

Praeitų metų viduryje kom. Feliksas Jucevičius lankėsi okupuotoje Lietuvoje. Savo įspūdžius iš ten jis atspausdino 4 straipsniais «Tėviškės Žiburiuose». Paskutiniame jų rašo:

— Savo buvimo metu Lietuvoje vis klausdavau save: ar Lietuva išliks gyva, ar lietuvis atlaikys?

— Kai pastačiau šį klausimą vienam kunigui, jis tik patraukė pečiais. Kai paklausiau pagyvenusį lietuvi, tas apsiašarojo. Tą klausimą pakartojau vienam jaunuoliui, kuris, atrodė, buvo kom jaunuolis. «Tik trys miestai yra dar lietuviški — Kaunas, Šauliai ir Panevėžys» — buvo jo atsakymas. Bet ar lietuvis atlaikys, jis nežinojo. Iš tikrųjų, lietuvis Lietuvoje nežino, ar jis beatlaikys!

Daugelis manė, kad tik išeivijoje lietuviui graso mirtis. Tautinė mirtis yra labai reali ir lietuviui Lietuvoje...

PRAMONE RUSINA MIESTUS.

— Ar šiandien galime kalbėti apie lietuvišką Vilnių, Klaipėdą, Tauragą? Kai rusų padidės dar kokia 20 nuosimėčių, ar begalėsime kalbėti apie lietuvišką Lietuvą? Kai Lietuvoje bus kokie trys milijonai rusų ir trys lietuvių — kokią reikšmę beturės visos tos lietuviškos mokyklos, knygų ir mokslinė pažanga?

— Jau dabar Vilnius ir Vilniaus kraštas yra daugiau rusiškas, negu lietuviškas. Lenkų vieton atvyko ne lietuviai bet rusai. Klaipėdos kraštas dalinasi gyventojais per pusę...

— Niekada nebuvo Lietuvoje tiek fabričių, bet niekada nebuvo ir tiek skurdo, neprieklausiausio, kaip šiandien. Vaka-

metų kraštuose pramonės plėtimasis reiškia gyventojams turimą. Gi Lietuvoje ji reiškia žmonių išnaudojimą ir kolonizaciją rusais. Juk kai ėjau Kaune Laisvės Alėja, tai mane krėtė šiurpas. Gal karo metais Kaunas atrodė blogiau, bet tuo nesu tikras...

TAUTINĖ KULTŪRA NELAISVĖJE

— Šiandien Lietuvoje tiek pat «kurinama» tautinė kultūra, kiek ji kuriama Čikagoje, Toronte, Montrealy ar São Paulyje. Pašokti Oželį ar Lenkių, uždainuoti lietuvišką dainelę, ar išleisti lietuvišką knygą, žodyną, dar nereikia tautinės kultūros kūrimo (juk tai daro kartais ir kitataučiai — Red.)

— Tautos kultūra ir dvasia kyla, vystosi ir progresuoja, kai tautinė asmenybė laisvai mėgina save vis aiškiau, tobulesnėm formom išreikšti.

— To mes išeivijoje atsiekti negalime, nes mus slopina svetima aplinka ir trūksta talentų. Tai galioja ir Lietuvai. Nežiūrint visų mūsų menininkų, muzikų, literatų pastangų, Lietuvoje tautinė kultūra tik vegetuoja. Mat, ji slopinama «tarybinė», t.y., rusiškos aplinkos, kuri reiškia ne tik svetimumą, bet ir nelaisvę, kuri žudo lietuvių talentą?! Ar todėl lietuviškoji dvasia išliks Lietuvoje?!

◆◆◆

Yra ir kiotkia nuomonė

Benediktas Mačiūka, dirbęs prie Connecticut universiteto praeitais metais Vokietijoje («Acta Baltica» 1967) yra paskelbęs straipsnį apie Lietuvos rusinimą po 1959 metų.

Savo ilgokos studijos išvadoje jis sako, kad «Lietuvos rusinimo ir asimiliacijos pavojus nėra nei toks didelis, nei toks intensyvus, stiprus, kaip dažnai apie jį kalbama».

«Bet neįmanoma pranašauti, kiek ta relatyviai palanki padėtis truks. Kiekvienu atveju atrodo tikra, kad dabartinei būklei pakeisti reikėtų ne pačios Lietuvos, o Maskvos komunistų partijos politinio apsisprendimo». Tačiau, be abejojimo, jis niekada nebus padarytas lietuviybės stiprinimo linkme.

PASAKĖ TIESA

Vilniuje veikiančios sovietinės ELTOS, kuri yra Sov. Sąjungos Telegramų Agentūros Tass padalinys, direktorius Don. Roda visai puola užsienių lietuvių ELTĄ. Galop A. Bimbos žodžius kartodamas rašo: «Smetoninė ELTĄ gausybę žinių apie Lietuvą «priekapanti», bet visa tai esą «jovalas, melai, prasimanymai», sagalvoti «Lietuvos priešų»».

Užsieniškė «ELTĄ» jiems at-sako: «Žymia dalimi čia Roda su Bimba teisūs: negalėda ma turėti Lietuvoje savų patikimesnių korespondentų, ši ELTĄ daug žinių apie Lietuvą semiasi iš Vilniuje komunistų partijos leiciziamų laikraščių; gi juose, neabejotina, rašo nemaža Lietuvos priešų, greičiau daugiau, negu draugų... pridėkim — ir priekapa nemažai melų ir prasimanymų...»

TIK ELEKTRINĖS DŪMAI TEPASIEKIA

Visai netoli nuo Elektrėnų — didžiausios elektros jėgainės Lietuvoje — yra Prūsiskų mokykla. Pro jos laugus matyti iš jėgainės aukštų kaminių besiveržią tiršti mazuto dūmai. Bet mokykloje apšviesti vis dar tenka žibaline lempa... Daug planuota ir daug kartų žadėta ir į mokyklą nutiesti elektros laidus bet iš tų didelių planavimų tiek teisėjo, kad mokyklą vis dar tik elektrinės dūmai tepasiekia.

ISTORINĖ DRAMA «MINDAUGAS»

Ją parašė Justas Marcinkevičius, kuri praeitų metų gale buvo išleista atskira knyga, o šių metų pradžioje pasirodė ir Vilniaus dramos teatre.

Išpūdžius viešai pasakiusieji teigia, kad ši Marcinkevičiaus drama tęsianti V. Krėvės, B. Sruogos ir J. Grušo istorinių dramų tradiciją. Kriticė V. Zaborskaitė sako, kad «įspūdis kiek prieštaringas, bet apskritai geras».

(ELTĄ)

RUOŠKIMES DALYVAUTI VASARIO 16 MINĖJIME



RUA LITUÂNIA, 67 — MOÓCA — SÃO PAULO, 13

LIETUVIŲ KOMITETAS BRAZILIJOS RAUDONOJO
KRYŽIAUS RUOŠIA RIO DE JANEIRO MIESTE
VASARIO 16 MINĖJIMĄ

MINĖJIMO IŠKILMĖS
1969 m. Vasario 23 d.

1. VAINIKO UŽDĖJIMAS

9,15 val. — Prie paminklo «Pasaulio Lietuviui» —
Catumbi kapinėse.

2. PAMALDOS

10 val. — Iškilmingos Mišios su pamokslu — N. S. Na-
zarė koplyčioje — Laikys: J. E. Brazilijos Apaštališkasis
Nuncijus arkiv. Sebastijonas Baggio.

3. PILIETINIS AKTAS

Tuoj po pamaldų gretimoj mokyklos salėj.

KVIETIMAS

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje — ALIANÇA — kviečia vi-
sus savo narius ir prietelius susirinkti Sąjungos patalpose Vi-
la Beloje, rua Santo Amasio Nr. 327 — 1969 m. m. Vasario
mėn. 22 d 17 val.

Sueigos programa:

1. 16 VASARIO paminėjimo aktas
2. Naujosios valdybos prisistatymas
3. Jaukus pobūvis.

Valdyba

OFICIALUS TARYBOS POSĖDIS šauklamas kovo mėn
7 dieną 19 val. Dr. V. Kudirkos rūmuose.
Atskiri pakvietimai tarybos nariams nebus siunčiami.
Visų tarybos narių dalyvavimas butinas.

Kun. J. Šeškevičius
Tarybos Pirmiainkas

JUSTAS BAIBOKAS

Jau 27 metai kai deda naujas įvairiausias metalines du-
ris, o senas pataiso, kaip naujas. Pataiso ir įvairius
užraktus.

Fabrica-se portas de aço ondulado e conserta-se
portas usadas, deixando no estado de novas. Conserta-
se qualquer fechadura, Fone 93-3687 (rec.) e 93-9889
(prov.) Rua Camé, 773, Parque da Mooca, S. Paulo.

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo

Medico da Cruzada Pro-Infancia

Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo

Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras

Partos — Operações

Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas

Jonsultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576

Mooca, Fone 92-3991

Atende-se com hora marcada

DR. JONAS NICIPORCIUKAS

Cirurgião Dentista

p/ Universidade de São Paulo

RAIOS X

Consultorio: Rua Capí Pacheco Chaves, 1206,
Vila Prudente, Tel. 63-5352

VASARIO 23 D., VILA ZELINOJE



ŠEŠTADIENIO MOKYKLĖ-
LĖ lietuviams vaikučiams Mo-
okoje, Rua Lituania 67, pra-
sidės kovo 15 d. šeštadienį,
15 valandą. Kviečiami tėvai
siųsti savo vaikus išmokti lie-
tuviskų dainų ir šokių.

MINĖSIME PIRMAŠIAS METINES

Pirmą kartą taip iškilmingai švęsime ŠVENTO KAZI-
MIERO atleidus pirmųjų meti-
nių parapijos sukaktuvių pro-
ga. Mat, tik pernai buvo įs-
teigta Asmeninė Šv. Kazimiero
Parapija visiems lietuviams
gyvenantiems S. Paulo ir Sto.
Andrė.

Minėjimo iškilmės prasidės
Dr. Vinco Kudirkos patalpo-
se, r. Lituania 67, Mooca, 17
val. su vyskupo laikomom
šv. Mišiom, per kurias gie-
dos «Aušros» choras lietuviš-
kas Mišias. Bus atitinkamas
pamokslas. Priejusieji šv. Ko-
munijos (jei reikia ir išpažin-
ties) gauna visuotinius atlai-
dus. Po to vaisės, programa,
pašnekesiai su senais pažįsta-
mais iš viso S. Paulo. Iš anks-
to paskirkime tą sekmadienį
(kovo 9 d.) tam.

Parapijos kunigai ir
šventės rengėjai

ŠVENČIA GIMTADIENIUS
šiomis dienomis: Vytautas Pe-
traitis, kuris neseniai iš ligo-
ninės po operacijos sugrįžo
namo; Nelsonas Bagdžius, S.
M. Adulytė. Jiems ir kitiems
sukaktuviniams mūsų ge-
riausi linkėjimai: dar daug lai-
mingų metų!

PAMATYSIME LIETUVĄ FLMOSE

Kovo mėnesį į São Paulo
atvyksta iš Buenos Aires mies-
to Argentinoje J. GILVYDŽIO
Kino Teatras «Vytis». Jis pa-
rodys gražias spalvotas lietu-
viškas filmas.

Filmų vaizduose bus paro-
dyta Lietuva nuo Nepriklauso
mybės laikų iki šių dienų,
nuo jos sūnų ir dukrų išėivių
dainų ir šokių švenčių New
Yorke iki Buenos Aires.

Numatoma filma parodyti
Vila Zelinoje kovo 15 d., šeš-
tadienio vakare, Mookoje, ko-
vo 16 d., sekmadienį, dr. Ku-
dirkos rūmuose 19 val. ir dar
Viloj Anastacio. Plačiau bus
pranešta vėliau.

UŽSIMOKĖJO UŽ «M. L.»

Po 15 ncr.: Antanas Jočys,
Vytautas Žalkauskas, Hermanas
Lazdauskas, inž. Zenonas Ba-
čelis, kun. Feliksas Jakubaus-
kas, J. Silickas. Po 30 ncr.:
oro paštu Marija Milius, at-
naujindama prenumeratą į Ka-
nadą V. Grabauskui, ir Kos-
tas Meškauskas, gi Aleksas
Grabauskas davė 25 ncr. Ati-
taisome, José Dobrovolskis
davė irgi 25 ncr., gi Viktori-
ja Butkus davė 20 ncr., o ne
15 ncr. Visiems užsimokėju-
siems nuoširdus ačiū!

V. Zelina

CHORISTŲ IŠVYKA. Liet.
Kat. Bendruomenės choras
ruošia išvažiavimą kovo 2 d.
į Šimonių ūkį Santa Izabel.

KRYŽIAUS KELIAI. Gavė-
nioje Vila Zelinos bažnyčioje

ADVOKATĖ IRENA GRITĖNAS—SPINA

praneša tautiečiams, kad daro inventarus, iškraustymus,
skrybas, nejudomo turto administravimą,

RENTOS MOKESČIO

apskaičiavimą, fizinių ir juridinių asmenų deklaracijos
surašymą ir t. t.

Priima klientus savo raštinėje, esančioje Largo
Sete de Setembro, 52, 6.o andar, sala 607
(priešais Forum) nuo 16 iki 18 valandos.

Dr. Victor Pedro Saulytis

Cirurgião dentista pela Universidade S. Paulo
C. R. O. S. P. Nr. 727

Clinica de adultos e crianças Fluor — RX —
Alta rotação.

Endodontia e ortodontia movel (ortopedia),
Taisomi kanalai ir kreivi dantys.

Rua França Carvalho, 121, Moóca,

Arti Dr. Vinco Kudirkos mokyklos rūmų.

bus penktadieniais 18 val.
ir sekma dieniais 17 val. draug
su «Graudžiais Verksmais» 18
valandą.

MIRĖ vasario 13 d. Augus-
tas KUŽIKAS, gi prieš mėne-
sį staiga mirė darbovietėje
Registro mieste Vytautas MI-
KOLAJŪNAS, 46 m. amžiaus,

Šv. MISIOS. Sausio 22 d.,
šeštadienį, 18,15 val. bus už
a. a. Antaną VOSYLIŲ ir Mo-
tiejų BUTKŲ, gi 19 val. už
a.a. Andrių SAKALUSKĄ.

RIO DE JANEIRO

Krikštynos. Vasario 1 d. šv.
Judo Tado bažnyčioje koloni-
nijos kapelionas pakrikštijo
Moniką Saurusaitę, antrąją
čia gimusių lietuvių Antano
ir Sonės Amel, Saurusaičių
dukra. Po to buvo gražios
krikštynų vaisės.

LIETUVIAI TURISTAI IŠ KANADOS

Tai į Rio vasario 13 d. iš
Toronto orlaiviu atskridę tryš
lietuviai: Osvaldas Diekus su
žmona ir Benediktas Jaekus.
Jie atvežė kai kuriems rijie-
čiams laiškų ir dovanėlių iš
anksčiau Rio gyvenusių «dy-
pukų». Šie turistai dar žadė-
jo aplankyti São Paulo, Ar-
gentiną ir persikėlę per Andų
kalnus Pacifiko pakraščiu grįž-
ti Kanadon.

PASIMIRĖ šiais metais jau
net du vyrai lietuviai. Tai va-
sario 7 d. miręs Stasys YČAS
po susikomplicavusios opera-
cijos. Velionis atvyko kaip
«dypukas» Brazilijon. Firma
dirbo fazendoje, o vėliau
mieste statybos meistras. Ve-
lionis su savo visa šeima bu-
vo geras lietuvis patrijotas ir
katalikas.

Gi vasario 11 d. mirė Jo-
nas TYSLIŲA, liuteronas, iš-
gyvenęs Brazilijoje 40 metų,
sulaukęs 75 m. amžiaus. Jis,
savo darbštumu sukūręs batų
dirbtuvę buvo tapęs bene
turtingiausias Rio de Janeiro
kolonijos lietuvis.

Gi Lietuvoje sausio 24 d.
pasimirė kolonijos kapeliono
kun. Juozo Janilionio sesuo
Elžbieta KAROBLIENĖ, sulau-
kusi 90 metų amžiaus. Jos
laidotuvėse Vabalniko kapinė
se dalyvavo net du kunigai.

ATSKIRO NUMERIO
KAINA 0,30